

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:2

2012-03-29

S2009/4232/FS (slutligt)

S2010/6418/FS (slutligt)

Socialstyrelsen

S2010/7428/FS

106 30 Stockholm

S2011/9525/FS

S2012/2628/FS (delvis)

Uppdrag att utveckla uppföljningen av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla den nationella uppföljningen av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet. I uppdraget ingår det bl.a. att utveckla ett system för att kunna följa patientens väg genom vården (med fokus på cancerdiagnoser och vården av multisjuka äldre), analysera väntetider m.m. utifrån olika perspektiv t.ex. kön, ålder och diagnos samt att följa tillgängligheten i både planerad och akut vård.

I uppdraget ingår även att följa hur landstingen arbetar för att uppnå målen i den nationella vårdgarantin samt att följa upp och analysera vilka åtgärder landstingen genomför med anledning av den årliga överenskommelsen om den s.k. kömiljardsatsningen. I detta ingår det dessutom att göra en analys av undanträngningseffekter i vården.

Uppdraget ersätter följande tidigare lämnade uppdrag:

- Uppdrag att utveckla statistik om väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar (regeringsbeslut den 9 september 2010 I:4 och den 16 juni 2011 1:9, dnr S2010/6418/FS).
- Uppdrag att utveckla system för att följa patientens väg genom vården (regeringsbeslut den 22 december 2010 I:8, dnr 2010/9174/VS).
- Uppdrag att följa upp den nationella vårdgarantin och den s.k. kömiljarden inkl. analysen av undanträngningseffekter i vården (regeringsbeslut den 20 maj 2009 I:2 och den 16 februari 2012 I:4, dnr S2009/4232/FS).

De olika projekten i uppdraget ska rapporteras i enlighet med vad som anges i *bilagan*. Rapporterna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Socialstyrelsen ska samråda med befintliga nätverk på området samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Finansiering sker inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård med 4 000 000 kronor från anslagsposten 15 Säkrare och effektivare hälso- och sjukvård, och 6 000 000 kronor från anslagsposten 23 Akutsjukvårdssatsning. Kammarkollegiet ska utbetala medlen engångsvis efter rekvisition till Socialstyrelsen. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har och ska ske senast den 1 juli 2012. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Ärendet

De senaste åren har regeringen genomfört ett antal åtgärder för att förbättra tillgängligheten till svensk hälso- och sjukvård, t.ex. den nationella vårdgarantin och den s.k. kömiljarden.

Sedan den 1 juli 2010 regleras den nationella vårdgarantin i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och förordningen (2010:349) om vårdgaranti. Där framgår det att landstingen ska erbjuda kontakt med primärvården samma dag som man söker hjälp. Inom sju dagar bör primärvården erbjuda läkarbesök, om det behövs. Efter beslut om remiss bör besök inom den specialiserade vården kunna erbjudas inom 90 dagar från beslutsdatum och behandling bör erbjudas inom ytterligare högst 90 dagar efter beslutsdatum.

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har under åren 2009–2012 slutit årliga överenskommelser för att förbättra patientens tillgänglighet till hälso- och sjukvården. En miljard kronor har avsatts årligen i statsbudgeten för dessa överenskommelser, den s.k. kömiljarden. Den syftar till att korta väntetiderna i vården.

Regeringen har även gett Socialstyrelsen flera uppdrag som handlar om att följa tillgängligheten i vården. Socialstyrelsen har bl.a. i uppdrag att följa upp den nationella vårdgarantin och kömiljarden. I uppdraget ingår det att analysera vilka effekter landstingens satsningar får för tillgängligheten och väntetiderna i vården samt hur de påverkar patienternas situation. Socialstyrelsen ska vidare analysera landstingens informationsinsatser om vårdgarantin och allmänhetens och professionens kännedom om vårdgarantin. Socialstyrelsen ska även tillse att information om innehållet i vårdgarantin

finns tillgänglig genom myndighetens ordinarie informationskanaler. I uppdraget ingår även att ta fram landstingsprofiler som belyser dels väntetider och det arbete som görs för att säkerställa kvaliteten i inrapporteringen till databasen Väntetider i vården, dels hinder och framgångsfaktorer för landstingen i arbetet med att förkorta vårdköerna. Socialstyrelsen ska som en del av uppföljningen genomföra besök i landstingen för att på plats inhämta information och föra dialog om landstingens arbete med att förbättra tillgängligheten. Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen även göra en fördjupad analys av undanträngningseffekter i vården, dvs. situationer när lägre prioriterade patienter ges vård före patienter som har högre prioritet (ett större medicinskt behov). Socialstyrelsen ska bl.a. analysera huruvida den lagreglerade vårdgarantin har lett till effekter av detta slag för patientgrupper som riskerar att missgynnas i prioriteringssituationer, t.ex. personer med kroniska sjukdomar som kräver kontinuerliga kontroller eller återbesök.

Socialstyrelsen har även i uppdrag att utveckla ett system för att följa väntetider i cancervården i enlighet med den modell som presenterades i myndighetens rapport I väntan på besked – väntetider inom cancervården som publicerades hösten 2010. Uppdraget finns med i Socialstyrelsens regleringsbrev. I uppdraget ingår att ta fram väntetidsstatistik över vissa utvalda delar av vårdkedjan, samt att fortsätta utreda hur ett system för uppföljning av väntetider för patienternas hela väg genom vården kan byggas upp. Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen även utreda möjligheterna att använda ett sådant väntetidssystem för andra diagnosgrupper än cancer med särskilt fokus på gruppen multisjuka äldre. Uppdraget består av en delrapport som berör väntetider i cancervården och en slutrapport som behandlar frågan om ett övergripande system för att mäta väntetider.

Ett annat uppdrag handlar om att utreda hur Socialstyrelsen kan inrätta ett system för att följa väntetider på sjukhusbundna akutmottagningar på nationell nivå. I uppdraget ingår dels att fastställa vilken väntetidsstatistik som ska samlas in, dels att påbörja insamlandet av sådan statistik. Det innebär att Socialstyrelsen ska arbeta vidare med de förslag som myndigheten lämnade i rapporten Väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar – Slutrapport mars 2011. Det handlar om att påbörja nationella mätningar av den totala vistelsetiden och tiden till första läkarbedömning inom ramen för det nationella patientregistret vid myndigheten. I rapporten föreslår Socialstyrelsen att det första rapporteringstillfället för detta ska ske under 2012. Socialstyrelsen ska även utreda hur ett system för insamling av väntetidsstatistik långsiktigt kan samordnas med myndighetens övriga statistikproduktion. Det är viktigt att olika kvalitetsaspekter utöver

väntetider inom akutsjukvården analyseras. Mot bakgrund av detta ska även Socialstyrelsen föreslå kvalitetsindikatorer med inriktning på t.ex. patientsäkerhet och patientupplevelse inom akutsjukvården. Uppdraget består av en delrapport som innehåller en redogörelse för hur myndigheten planerar att lägga upp arbetet inklusive en tidplan för när insamling och presentation av nationella uppgifter om väntetider vid akutmottagningar kan presenteras, en delrapport som innehåller en redogörelse för resultaten från en nationell sammanställning över väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar samt en slutrapport som innehåller en redovisning av uppdraget i sin helhet.

Närmare om uppdraget

Flera av Socialstyrelsens tillgänglighetsuppdrag har stark anknytning till varandra och är av betydelse för regeringens ambition att utveckla en kvalificerad nationell uppföljning av vårdens tillgänglighet i direkt anslutning till det nationella patientregistret. Det handlar om att kunna följa patientens väg genom vården (med fokus på cancerdiagnoser och vården av multisjuka äldre), genomföra årliga mätningar av väntetider inom akutvården samt analysera väntetider m.m. utifrån olika perspektiv: kön, ålder, diagnos m.m.

Socialstyrelsen har i dialoger med Socialdepartementet framhållit att de olika uppdragen behöver en sammanhållen organisation och att arbetet kommer att behöva många kompetenser. Det gäller kunskaper om väntetider, vårdprocesser och logistik samt kunskap om de olika verksamheter som i första hand ska ingå i mätningarna. Ytterligare kompetensbehov avser registeruppbyggnad och landstingens IT-system, liksom även terminologisk kompetens. Socialstyrelsen föreslår därför att de olika tillgänglighetsuppdragen ska slås ihop till ett samlat uppdrag.

Det samlade uppdraget består av följande uppdrag:

- Utveckla statistik om väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar.
- Utveckla system för att följa patientens väg genom vården (med fokus på cancerdiagnoser och vården av multisjuka äldre).
- Uppföljning av den nationella vårdgarantin och kömiljarden för åren 2011–2013 samt analys av undanträngningseffekter i vården.

Uppdragens innehåll beskrivs under föregående avsnitt.

Medel för 2013 utbetalas i den mån riksdagen beviljar medel för detta ändamål.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Sara Johansson

Kopia till

Finansdepartementet/Ba
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Sveriges Kommuner och Landsting

Socialdepartementet

Rapporteringstider för respektive projekt i Socialstyrelsens uppdrag att följa tillgängligheten till hälso- och sjukvården

Vårdgaranti och kömiljard 2009–2011

Slutrapport 2012-05-23

Vårdgaranti och kömiljard 2012–2013

Årliga rapporter 2013-05-15
2014-05-15

Patientens väg genom vården

Delrapporter

Väntetider cancer 2012-10-30

Väntetider cancer 2013-10-30

Multisjuka äldre 2013-05-30

Slutrapport 2013-12-15

Akutsjukvård

Delrapporter

Plan för mätningar 2012-04-27

Väntetider under 2012 2013-04-26

Slutrapport 2013-12-15